

ಧಾರವಾಡದ ದೇವರಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಕೋಣೆಯ ಕೆಳಗಿನೇ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಲೀಟರಿನ ಟಾಂಕಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಸಿದ್ದ ಶಿವಯೋಗಿ ಅವರ ಜತೆ ಮಳೆಕೊಯ್ಲು ಸಲಹೆಗಾರ ಡಾ. ದೇವರಾಜ್ ರೆಡ್ಡಿ.

ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಅದನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲ ವರ್ಷ ಮಳೆ ಕಮ್ಮಿ ಮನೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುವಾಗ ತಡವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಮಳೆನೀರು ಬಂತು. ಈ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಅದುವೇ ಆಧಾರ. ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ.

‘ಕಳೆದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಬುರ್ಗಿಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಲುಗಳು ಬತ್ತಿವೆ. ಐದಾರು ಮನೆಗಳಿಗೆ ನಾನೇ ನೀರು ಕೊಟ್ಟೆ. ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಮಳೆನೀರು ಹಿಡಿದಿಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಸಿಮೆಂಟು ಬಳಸಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮಳೆನೀರು ಇಂಗುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲ ಅದು ಇಂಗದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಗ ಈಗ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.

ಬ್ಯಾಡಗಿಯ ಜಯಣ್ಣ ಮಲ್ಲಿಗಾರ್ ಮಾಜಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯರು. 45 ಮಂದಿಯಿರುವ ಕೂಡುಕುಟುಂಬ. ಮನೆ ಕಟ್ಟುವಾಗಲೇ 60 ಸಾವಿರ ಲೀಟರಿನ ‘ನೀರ ತಿಜೋರಿ’ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದು ಈಗ ಅನುಕೂಲ ಎನಿಸಿದೆ. ಇವರ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಲಭ್ಯವಿರುವುದು ಫ್ಲೋರೈಡ್‌ಯುಕ್ತ ನೀರು. ‘ಸಿಹಿನೀರಿನ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಅರ್ಧ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ನೀರು ತರಬೇಕಿತ್ತು. ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಮಳೆಕೊಯ್ಲು ಮಾಡುವ

ಕಲ್ಪನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕಾ ಲೇಖನ ಓದಿ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಯಿತು. ಮಳೆಕೊಯ್ಲು ಸಲಹೆಗಾರ ಡಾ. ದೇವರಾಜ್ ರೆಡ್ಡಿಯವರ ಸಂಪರ್ಕ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆದರೆ, ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಹೊಸ ಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮದು ತಡವಾದ ನಿರ್ಧಾರ ಆದ ಕಾರಣ ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚ ಆಯಿತು. ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ಫ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಶೇ. 30 ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

‘ಮಳೆನೀರಿನ ರುಚಿ ನಮ್ಮನೆಯವರಿಗಲ್ಲಾ ಹಿಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೇ ನೀರು. ಬಿಸ್ಕೀರಿ ನೀರಿಗಿಂತಲೂ ಸಿಹಿ, ರುಚಿಕರ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ನೀರಿಗೆ ಆರ್‌ಒ ಫಿಲ್ಟರ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಅದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಹಾಳಾಗೋದು. ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಅದರ ರಿಪೇರಿಗೇ ಬೇಕಿತ್ತು’, ಜಯಣ್ಣ ನೆನೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈಚೆಗೆ ಇವರು ತನ್ನ ಸಂಗ್ರಹದ ಮಳೆನೀರನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂತೆ. ‘ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯ’ ಎಂಬ ವರದಿ ಬಂದಿದೆಯಂತೆ.

ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಜಾಗೃತಿ

ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಪತ್ರಕರ್ತ ಸಿದ್ದಣ್ಣ ಹಿಂದೆ ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರಿನ ಬವಣೆ ಅನುಭವಿಸಿದವರು. ‘ಮುಂದೆಂದಾದರೂ

ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು

◆ ‘ಗಂಗಮ್ಮನ ಕೋಣೆ’ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಇವರು ಸೂಚಿಸುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳೇನು? ಟೆರೆಸಿನ ಮೇಲೆ ಉದ್ದಾನ ಮಾಡುವ ಯೋಚನೆ ಅಥವಾ ಆಗಾಗ ಓಡಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಟೆರೆಸಿಗೆ ಬಳಿದಿರುವ ಪೈಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಸದ ಅಂಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹಾನಿ ತಪ್ಪಿಸಲು ಸುಣ್ಣದ ಕೋಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮನೆ 2-3 ಡಿಗ್ರಿ ತಂಪಾಗಿಯೂ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ತಾರಸಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾವಸೆ ಬೆಳೆಯುವುದೂ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ಎರಡು ಮಳೆಯ ನೀರನ್ನು ಟಾಂಕಾಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬಾರದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಧೂಳು, ಕಸ ಇರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ಕಾರಣ ಈ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ. ಮಳೆನೀರನ್ನು ಬೈಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಹೊರಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ‘ಫ್ರೆಸ್ ರೈನ್ ಸೆಪರೇಟರ್’ (FRF) ಅಥವಾ ‘ಫ್ರೆಸ್ ರೈನ್ ಫ್ಲಶ್’ (FRF) ಎಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸೆಪರೇಟರಿನ ಪೈಪಿನೊಳಗೆ ಆರಂಭಿಕ ಮಳೆನೀರಿನ ಕಸ-ಧೂಳು ತಂಗಿರುತ್ತದೆ. ಅನಂತರವೂ ಬರಬಹುದಾದ ಮರಳಿನ ಕಣ, ಕಸಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆಯಿಂದಾಗಿ FRFನ ಒಳಗೇನೇ ಸೆಟ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ ವಿನಃ ಟಾಂಕಾದೊಳಕ್ಕೆ ನುಸುಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಯಾವಾಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ ಬಾಲ್‌ವಾಲ್ವ್ ತೆರೆದಾಗ ಈ ಕೊಳಕುನೀರು ಹೊರಹರಿಯುತ್ತದೆ. ‘ಎಡೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರುವ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಸಲ ಅಂದಾಜು ಇನ್ನೂರು ಲೀಟರ್ ನೀರು ಅಶುದ್ಧ (ಟರ್ಬಿಡ್) ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ನೀರು ನಾವು ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಶೋಧಕ ಸೇರಲೇಬಾರದು. ಅದು ಒಳಕ್ಕಿಳಿದರೆ ಫಿಲ್ಟರಿನ ಕ್ಷಮತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು, ಬಂದ್ ಆಗುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ತಲೆನೋವು ಸುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ನಾವು ಚಾವಣಿಯಿಂದ ಒಂದರ ಬದಲಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಇಳಿಪೆಪು ಕೊಟ್ಟು ಅಷ್ಟು ‘ಫ್ರೆಸ್ ರೈನ್ ಸೆಪರೇಟರ್’ ಜೋಡಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಇನ್ನೂರು ಲೀಟರಿನಷ್ಟು ಆರಂಭಿಕ ಅಶುದ್ಧ ನೀರು ಬೈಪಾಸ್ ಆಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ’, ದೇವರಾಜ್ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಸೂಕ್ತಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ◆ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಕೋಣೆ? ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ‘ಗಂಗಮ್ಮನ ಕೋಣೆ’ ಬೇಕು? ಇದು ಆಯಾಯಾ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯಸಂಖ್ಯೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿನ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ, ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯ ವಿತರಣೆಯ ರೀತಿ, ಯಾವಾವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಳೆನೀರು ಬಳಸಬಯಸಿದ್ದಾರೆ - ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ. ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯ ಪ್ರದೇಶದ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಬಚಾವಾಗಲು ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ

ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಚಾರ ಎಂದರೆ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೆಡೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ತೀರಾ ಕಮ್ಮಿ ಮಳೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಸಿದ್ದಣ್ಣ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಪಾರ್ವತಿ ತಮ್ಮ ಭೂಗತ ಮಳೆನೀರು ಟಾಂಕಿಯ ಶೋಧಕ ಮತ್ತು ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವುದು

